

**Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Середня освіта (Історія)»**

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

**за спеціальністю 014 Середня освіта
Предметною спеціальністю 014 Середня освіта (Історія)**

Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

**Кваліфікація: Учитель історії та суспільствознавчих дисциплін і
правознавства**

**Затверджено вченою радою
Глухівського НПУ ім. О. Довженка
голова вченої ради
проф., д. і. н. _____ О.І. Курок**

(протокол № ___ від «__» _____ 20__ р.)

Глухів - 2019

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ПОГОДЖЕНО

Кафедрою історії, правознавства
та методики навчання

Глухівського НПУ ім. О.Довженка

протокол засідання № ____

від " ____ " _____ 20__ р

Завідувач кафедри історії,
правознавства та методики
навчання Абакумова В.І.

ПОГОДЖЕНО

вченою радою факультету філології
та історії

протокол № __

від " ____ " _____ 20__ р

Голова вченої ради факультету
філології
та історії Лучкіна Л.В.

ПЕРЕДМОВА

<i>Розробники освітньої програми:</i>	
Абакумова Вікторія Іванівна, доктор історичних наук, професор	завідувач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка, керівник проектної групи (керівник групи забезпечення)
Курок Олександр Іванович, доктор історичних наук, професор	ректор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
Чумаченко Олена Анатоліївна, кандидат історичних наук	доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка (гарант освітньої програми)
Крижанівський Віталій Михайлович, кандидат історичних наук	старший викладач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
підготовки бакалавра зі спеціальності 014 Середня освіта (Історія)

Складові	Опис освітньої програми
1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка Факультет філології та історії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Бакалавр Учитель історії, суспільствознавчих дисциплін і правознавства
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Історія)
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиночний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Наказ МОН України від 15.08.2019 № 951-а
Цикл/рівень	Перший рівень вищої освіти (Закон України «Про вищу освіту», НРК – 7 рівень,
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (ОКР «Молодший спеціаліст»)
Мова викладання	українська
Термін дії освітньої програми	2023 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	http://nni.gnpu.edu.ua/
2 – Мета освітньої програми	

Поглибити теоретичні знання та практичні уміння і навички у галузі освіти і історії, розвинути філософські та мовні компетентності, підготувати висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми історії, проводити самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність.

3 - Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
Орієнтація освітньої програми	Освітня бакалавра
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітня програма передбачає оволодіння комплексом компетентностей у сфері історичної науки, необхідних для розв'язання комплексних проблем історії, суспільствознавчих дисциплін та правознавства, проведення наукових досліджень з історії та здійснення педагогічної діяльності.
Особливості програми	Програма поєднує опанування історії, правознавства з вивченням психолого-педагогічних дисциплін, практичною підготовкою, участю в дослідницьких проектах фахового спрямування, розробці та експериментальній перевірці інноваційних освітніх технологій, залученням до процесу міжкультурної комунікації.

4 – Придатність випускників до працевлаштування

Придатність до працевлаштування	<p>Фахівець здатний виконувати зазначену професійну роботу згідно з Державним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010:</p> <p>2320 (23473) Методист заочних шкіл та відділень 2320 (25157) Вчитель середнього навчально-виховного закладу 2351.2 (20305) Вихователь-методист 2352 (22568) Інспектор-методист 2359.2 (24275) Організатор позашкільної та позакласної виховної роботи з дітьми 2359.2 (24313) Педагог-організатор</p>
--	---

	2442.2 (20187) Археолог
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на другому рівні вищої освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям загальних та професійних компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у професійній галузі.
Оцінювання	Поточне оцінювання (письмове та усне), усні та письмові экзамени, диференційовані заліки, заліки, захист практики, захист кваліфікаційної роботи, комплексні державні іспити
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати задачі в галузі середньої освіти як галузі професійної діяльності й комплексні проблеми історії під час навчання, що передбачає проведення дослідницької роботи щодо наявних цілісних знань та/або професійної практики й характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності	ЗК 1. Володіння культурою мовлення, здатність до сприйняття, узагальнення інформації ЗК 2. Готовність до кооперації з колегами, роботи в колективі ЗК 3. Прагнення до саморозвитку, підвищення кваліфікації та майстерності ЗК 4. Розуміння соціальної важливості професії ЗК 5. Постановки цілей та визначення шляхів їх досягнення. ЗК 6. Здатність застосовувати знання на практиці

<p>Фахові компетентності спеціальності</p>	<p>ФК. 1. Уміння розглядати історичні явища та процеси в розвитку та конкретно-історичних умовах певної епохи.</p> <p>ФК 2. Використовувати розроблену періодизацію зміни світоглядних парадигм як засіб пізнання відповідної епохи.</p> <p>ФК 3. Співвідносити історичні явища, процеси з географічним положенням відповідних політичних, економічних, торговельних інтелектуальних центрів відповідних країн та регіонів від доби міді та бронзи до сьогодення.</p> <p>ФК 4. Вміння студентів працювати з історіографічною та актовою спадщиною.</p> <p>ФК 5. Вміння критично аналізувати, порівнювати, оцінювати творчу спадщину мислителів різних епох.</p> <p>ФК 6. Вміння студентів формувати усні та письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичних теорій.</p> <p>ФК 7. Здатність застосовувати на практиці одержані знання з курсів спеціально-історичних дисциплін, використовувати сучасні методичні технології при проведенні уроків історії учням старшої школи.</p> <p>ФК 8 Здатність використовувати на практиці знання з історичних курсів; ефективно застосовувати новітні методики викладання історичного матеріалу.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
	<p>ПРН 1. Знати закономірності поступу людських спільнот та цивілізаційних блоків в суспільно-політичній сфері від доби палеоліту до сьогодення</p> <p>ПРН 2. Знати закономірності поступу людських спільнот та цивілізаційних блоків в соціально-економічній від доби палеоліту до сьогодення</p> <p>ПРН 3. Знати закономірності поступу людських спільнот та цивілізаційних блоків в науковій та культурно-освітній сфері від доби палеоліту до епохи постмодерну.</p> <p>ПРН 4. Знати новітні базові методики із вивчення та реконструкції психолого-педагогічного портрету окремих учнів, студентів та досліджуваної групи в школі або ЗВО.</p>

- ПРН 5. Знати напрацювання вітчизняних та зарубіжних мислителів з питання розробки моделей інтерпретації історіографічної та джерелознавчої спадщини.
- ПРН 6. Уміння розробляти план та застосовувати сучасні методики психолого-педагогічного вивчення особливостей психологічного розвитку, соціалізації учнів/студентів та вдало інтерпретувати отримані результати.
- ПРН 7. Уміння застосовувати історичні документи, напрацювання відомих істориків при аналізі соціально-економічного, суспільно-політичного, культурно-освітнього поступу людських спільнот та цивілізацій від доби палеоліту до сьогодення.
- ПРН 8. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні напрацювання при аналізі рівня інформаційного потенціалу вітчизняної та зарубіжної історіографічної традиції та джерельної спадщини.
- ПРН 9. Уміння вибирати необхідні методи, засоби подання навчального матеріалу, форми організації навчального процесу при проходженні педагогічної практики в старшій школі.
- ПРН 10. Здатність пояснити природу виникнення та закономірності трансформації явищ та процесів політичного, ідеологічного, економічного характеру в людських спільнотах та цивілізаціях від доби палеоліту до сьогодення.
- ПРН 11. Здатність вибирати та класифікувати історіографічну спадщину та джерельну базу з метою розкриття її інформаційного потенціалу при побудові моделей поступу людських спільнот в політичній, економічній та культурно-ідеологічній сферах.
- ПРН 12. Здатність побудувати психолого-педагогічний портрет учня/студента, колективу для обрання оптимальних методик викладу матеріалу історичного та правового характеру.
- ПРН 13. Здатність виокремлювати та аналізувати фактори природного, особистісного характеру, що впливають на трансформацію суспільно-політичних, соціально-економічних відносин в суспільствах різних епох.

	<p>ПРН 14. Розділяти на групи, порівнювати інформаційні можливості історіографічної спадщини та джерельної бази при здійсненні науково-дослідницької роботи, у процесі вивчення окремих періодів поступу людських спільнот.</p> <p>ПРН 15. Здатність аналізувати та оцінити рівень взаємовідносин учнів/студентів в колективі для обрання оптимальних засобів та форм вивчення та закріплення історичного матеріалу.</p> <p>ПРН 16. Здатність аргументовано створювати орієнтовні політичні, економічні, комунікативно-інформаційні моделі відносин, що були притаманні для людських спільнот різних епох.</p> <p>ПРН 17. Здатність класифікувати історіографічну спадщину та джерела при здійсненні науково-дослідної роботи, вивченні людських спільнот різних епох.</p> <p>ПРН 18. Здатність вибирати, упорядковувати та вдало поєднувати різні методи та засоби для активізації пізнавальної діяльності учнів/студентів при вивченні, закріпленні нового матеріалу на заняттях з історії.</p> <p>ПРН 19. Здатність оцінювати важливість використання історіографічної спадщини та джерельної бази в навчальному процесі та науково-дослідній діяльності.</p> <p>ПРН 20. Володіти діловим мовленням; знати основні ідіоматичні вирази ділової української та іноземної мови; застосовувати здобуті професійні та комунікативні навички для презентації результатів власних педагогічних та історичних досліджень та досліджень.</p> <p>ПРН 21. Оцінювати ефективність методів та засобів вивчення історії для аргументованого обрання в подальшому найбільш вдалих.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Група забезпечення спеціальності: 1 доктор історичних наук, професор; 3 кандидати історичних наук, зокрема 2 доценти.

	<p>Гарант освітньої програми: кандидат історичних наук, доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.</p> <p>Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-професійної програми зі спеціальності 014 Середня освіта (Історія), є штатними співробітниками Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, мають вчене звання та/або науковий ступінь, а також підтверджений рівень наукової і професійної активності.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Аудиторії для проведення лекційних, практичних та лабораторних занять, історичні карти України та інших країн, необхідні для лабораторних занять, комп'ютерний клас. Не менше 30% навчальних аудиторій забезпечено мультимедійним обладнанням.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційний пакет спеціальності, навчально-методичні комплекси дисциплін, фонди наукової бібліотеки університету, у тому числі передплачувані фахові періодичні видання та інституційний репозитарій.</p> <p>Робочі програми дисциплін розміщені в мережі Інтернет за адресою: https://drive.google.com/file/d/0B10FJx-u3ZR6WVpSZIR3S2hSMzg/view</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Кредити, отримані в інших університетах України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Академічна мобільність студентів та викладачів відповідно до угоди про міжнародну академічну мобільність (КА 1; КА 2) з університетом Афьон Коджатепе (Туреччина): Erasmus+ exchange programme (2016-1-TRO1-KA107-028993)</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	-

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

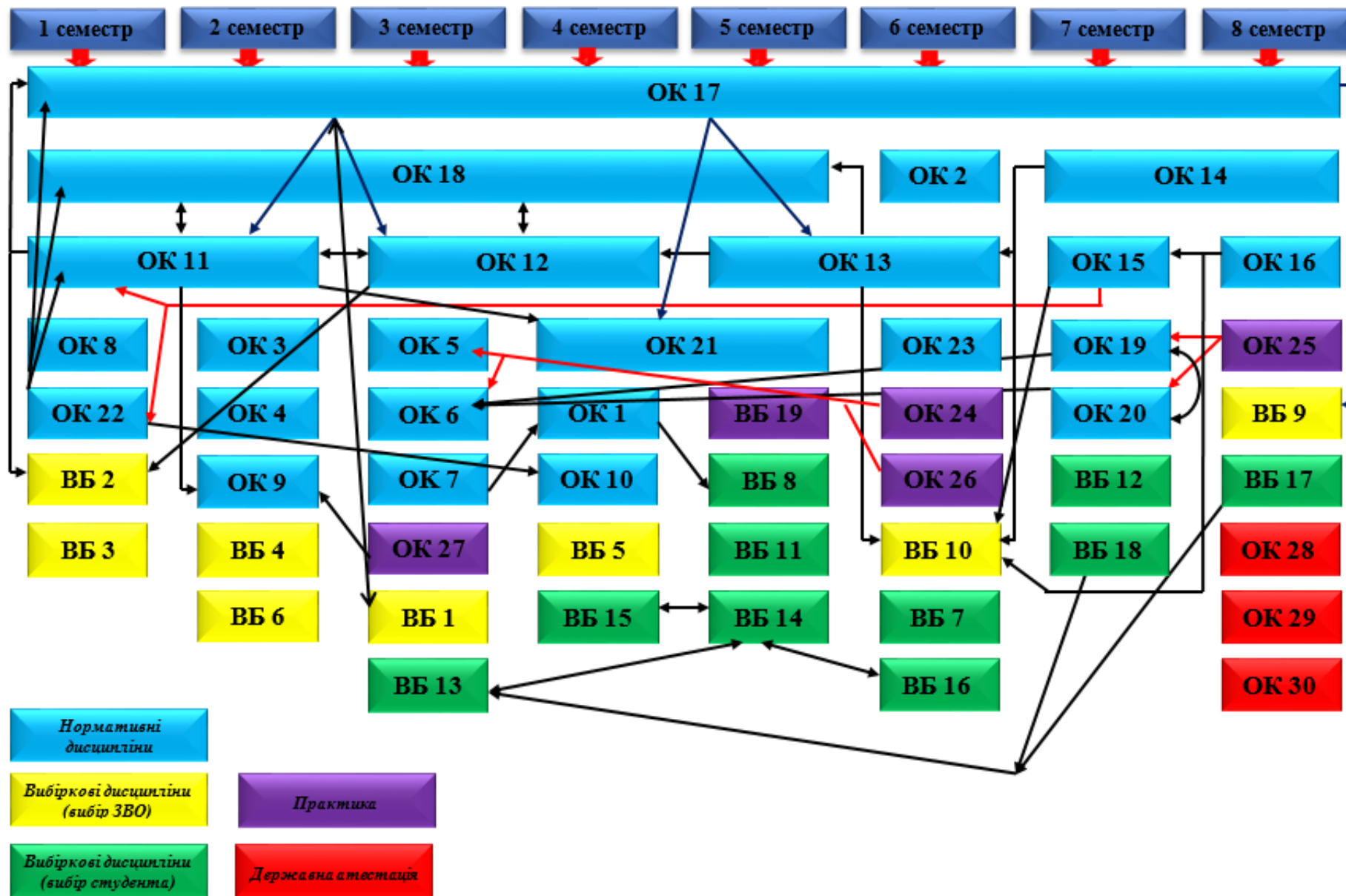
Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1. Навчальні дисципліни циклу професійної підготовки			
ОК 1	Нові інформаційні технології та ТЗН	3	залік
ОК 2	Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист	3	залік
ОК 3	Основи екології	3	залік
ОК 4	Здоров'я людини: Валеологія\Вікова фізіологія	4	залік
ОК 5	Психологія	6	іспит
ОК 6	Педагогіка	9	іспит
ОК 7	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК 8	Вступ до спеціальності	3	залік
ОК 9	Археологія	4	іспит
ОК 10	Історична географія	3	залік
ОК 11	Історія стародавнього світу	8	іспит
ОК 12	Історія середніх віків	8	іспит
ОК 13	Нова історія країн Європи та Америки	8	іспит
ОК 14	Новітня історія країн Європи та Америки	8	іспит

ОК 15	Нова історія країн Азії та Африки	5	іспит
ОК 16	Новітня історія країн Азії та Африки	5	іспит
ОК 17	Історія України	27	іспит
ОК 18	Історія слов'янських народів	24,5	іспит
ОК 19	Теорія та методика навчання історії	7	іспит
ОК 20	Шкільний курс історії та методика навчання	5	залік
ОК 21	Історіографія та джерелознавство історії України	7	іспит
ОК 22	Етнологія	3,5	залік
ОК 23	Спеціальні історичні дисципліни	4	залік
ОК 24	Практика в оздоровчому таборі	3	Д. залік
ОК 25	Навчально-залікова практика	6	Д. залік
ОК 26	Безвідривна педагогічна практика	2	залік
ОК 27	Археологічна практика	3	Д. залік
ОК 28	Історія з методикою навчання	2	іспит
ОК 29	Основи суспільствознавчих дисциплін	1	іспит
ОК 30	Теорія і практика навчання і виховання	1	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент		179	
Вибіркові компоненти ОП			
ВБ 1	Історія української культури	3	іспит

ВБ 2	Філософія	3	іспит
ВБ 3	Українська мова за професійним спрямуванням	3	іспит
ВБ 4	Іноземна мова	5	іспит
ВБ 5	Риторика	3	залік
ВБ 6	Правила та безпека дорожнього руху		залік
ВБ 7	Іноземна мова за професійним спрямуванням / Релігієзнавство / Логіка / Етика і естетика / Основи демократії / Психологія праці	3	залік
ВБ 8	Інноваційні технології в освіті / Основи менеджменту української освіти / Основи підприємницької діяльності	3	залік
ВБ 9	Політологія	3	іспит
ВБ 10	Соціологія	3	залік
ВБ 11	Глухівщина гетьманської доби (1648-1782рр.) / Історичне краєзнавство	3	залік
ВБ 12	Спеціальний курс 1 / Спеціальний курс 2	3	залік
ВБ 13	Теорія держави і права України	4	іспит
ВБ 14	Судові та правоохоронні органи України	3	іспит
ВБ 15	Конституційне право України	3	іспит
ВБ 16	Цивільне і сімейне право України	6	іспит
ВБ 17	Трудове право і право соціального захисту України	4	іспит
ВБ 18	Адміністративне та кримінальне право України	5	іспит
ВБ 19	Безвідривна практика зі спеціалізації	4	Д. залік

Загальний обсяг вибірових компонент	61	
Загальний обсяг освітньої програми	240	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (Історія) проводиться у формі державних іспитів: Комплексного екзамену з історії та методики викладання, Комплексного екзамену зі суспільствознавчих дисциплін і правознавства і Комплексного екзамену з теорії і практики навчання і виховання.

Випускник замість Комплексного екзамену з історії та методики викладання має право захищати бакалаврську роботу.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Атестація випускників завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації : *Викладач історії, вчитель суспільствознавчих дисциплін і правознавства.*

6. Перелік джерел, на яких базується освітня програма

1. Закон України “Про вищу освіту” (2014) та інші нормативно-правові документи України в галузі вищої освіти.
2. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації Академії педагогічних наук України / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова; за ред. В. Г. Кременя. – К. : ДП “НВЦ “Пріоритети”, 2014. – 108 с.
3. Перелік галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.15, № 266).
4. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p.
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти [Електронний ресурс]. – URL: mon.gov.ua/content/Діяльність/Реформа%20освіти/07-metod-rekomendacziyi.doc
6. Международная стандартная классификация образования: [Електронний ресурс]. – URL: [http:// Shared ‘Dublin’ descriptors for Short Cycle, First Cycle, Second Cycle and Third Cycle Awards \[Electronic resource\]](http://Shared'Dublin'descriptorsforShortCycle,FirstCycle,SecondCycleandThirdCycleAwards[Electronicresource].). – URL: www.uni-due.de/imperia/md/content/bologna/dublin_descriptors.pdf

Гарант освітньої програми
доцент кафедри історії, правознавства
та методики навчання,
кандидат історичних наук

О.А.Чумаченко